

noteres til pari som et statsgaranteret Papir, altsaa hvor man ved at klippe Kuponen af og henvende sig i en Bank, kan faa sine Terminspræstationer.

Det staaar for mig, som om dette, vi her ere inde paa, er en Forløber til, at Staten en anden Gang skal give sig til at hjælpe med Afløsning af Kreditforeningslaan. Ja, det ærede Medlem for Nørresundby (J. Jensen) ser ud som om han ikke kunde forstaa det, men vi ere i Virkeligheden noget inde derpaa. Det ærede Medlem talte om at give Erstatning til de Folk, som have købt deres Tiender, og det ærede Medlem indrømmer, at de Folk, som have købt Tienden, ikke have betalt Købesummen fuldtud, men nogle af dem have prioriteret deres Gaarde gennem Kreditforeningerne for at rejse Købesummen til at købe Tienden med, og saa mener det ærede Medlem, at de Folk ogsaa skulle have Erstatning. Nu sætte vi, at en saadan Mand har laant 10,000 Kr. i en Kreditforening for at klare gamle Beter, derunder ogsaa Tienden. Saa skulde han have et Tilskud af Statskassen paa 2,000 Kr. som Afdrag paa sit Kreditforeningslaan, som han en Gang har rejst for at købe sin Tiende! Jeg forstaa aldeles ikke dette. Det er jo Vejen til, at vi ogsaa skulle betale af paa Prioritetsgælden for Folk. Naar jeg endda var naaet saa langt, at jeg havde Sans for en virkelig egoistisk Politik; jeg skylder nemlig ogsaa en Prioritet bort paa 8,000 Kr., og jeg havde ikke noget imod, hvis jeg uden at komme Velanstændigheden nær kunde faa Statshjælp til at betale den, men det falder mig oprigtig talt ikke ind at forlange, at Staten eller mine Medborgere skulle interessere sig for mine Prioritetsforhold. Det forbavser mig i saa mange Retninger at se den Sympati, der er i mit eget Parti for denne Lov. Det har været saaledes, naar vi have forhandlet de store Skatte- love, at vi have kunnet tale ganske frit om dem; enten det saa drejede sig om Landets eller Byernes Interesser, have vi kunnet tale om dem og debattere dem ganske sagligt, men saa snart man rører ved Tienden, er det, som man rører ved noget af det allerhelligste. Det er ligesom religiøse Følelser, der komme op i Folk. Det er en Religion for Bondestanden her i Danmark, at Tienden er et Skændselsmærke, og at den skal bort, koste hvad det koste vil. Nu er det min Mening, at det let kan komme til at koste Bondestanden for meget. Saaledes som Forholdet er i Øjeblikket efter Systemskiftet,

hvor vi have faaet en Bonde til Landbrugsminister — og jeg kan føje til, at ikke nogen Minister ved sin Tiltræden er bleven hilst med en saadan Glæde af alle, Købstæderne og Kjøbenhavn indbefattet, som netop Bonden paa Landbrugsministerens Post — hvor vi have naaet det, at de gamle Skel mellem By og Land ere udslettede, saaledes at vi gaa ud og ind hos hinanden som gode Kammerater og jævnyrdige Venner, skulle vi passe paa, at vi ikke i nogen Lovgivningsvirksomhed, nu, da Bondestanden er kommen frem og er bleven det førende Element, komme til at sætte ny Skel, saa at det skal kunne siges, at Bondestanden vil, hvad man med en folkelig Talemaade kalder, skære sig sin Madpose. Man skal være forsigtig netop i denne Tid, hvor vi have de store Skatte- love for til Behandling, og hvor vi have set, at Landbopartiet har været i ganske ualmindelig Grad gavmild over for Byerne og over for Kjøbenhavn, det vil sige gavmild med at lægge Byrder paa dem. Vi skulde, synes jeg, have Grund til at haabe, at Bondestandens Repræsentanter, da der nu er Tale om Gaver til Bondestanden og Bondestanden alene, vare saa beskedne, at de sagde, at de ikke vilde have alt for meget.

Af disse Bemærkninger, som jeg her er fremkommen med, vil det være klart for dette Tings Medlemmer, at jeg staaar ganske uden Sympati og for største Delen uden Forstaaelse af Berettigelsen til nærværende Lovforslag. Det kan derfor ikke forekomme nogen besynderligt, at jeg ganske vil reservere mig min Handlefrihed med Hensyn til, hvorledes jeg senere i Tidens Løb vil optræde over for Afstemninger o. s. v. paa Sagens senere Gang. Men idet jeg taler om Afstemninger, vil jeg gøre opmærksom paa, at det under Skatteforhandlingerne her har været en yndet Sport at rive Folk deres tidligere Afstemning i Næsen og sige f. Eks.: Det kan ikke nytte, at du kommer og kritiserer det eller det, for under 28. Januar 1898 stemte du for noget lignende. Jeg vil dertil sige, at dette gælder ikke. Og hvis man vil rive mig noget saadant i Næsen som, at jeg har stemt for denne Tiendelov, vil jeg dertil sige, at jeg har stemt for denne Tiendelov en eneste Gang, og det var, den Gang den med fuld Appel sammen med andre Ting i politisk Øjemed skulde sendes op i Landstinget for at fremme Venstres politiske Interesser. Da stemte jeg for den udelukkende af politiske Hensyn og som godt Medlem af mit